

Zaaknummer:	0000747814
Onderwerp:	Vorbereidingsbesluit Datacenters Dijk en Waard
Datum raadsvergadering:	19 december 2023
Agendapunt:	7g
Portefeuillehouder:	N. Langedijk
Programma:	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Publiekssamenvatting

De gemeenteraad van Dijk en Waard heeft besloten om een voorbereidingsbesluit te nemen. Met dit voorbereidingsbesluit wordt voorkomen dat datacenters zich vestigen in Dijk en Waard. Dit hangt samen met de huidige druk op het stroomnet en het feit dat datacenters een hoog stroomverbruik hebben. Het gaat om de datacenters die op grond van de geldende bestemmingsplannen nog vergund kunnen worden. Op dit moment ontbreekt specifiek beleid te kunnen sturen op de vestiging van datacenters. Gedurende de periode dat het voorbereidingsbesluit geldig is, wordt beleid ontwikkeld wat ingaat op afweging en voorwaarden waaronder datacenters zich wel of niet kunnen vestigen in Dijk en Waard.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. Te verklaren dat er een ontwerpbestemmingsplan wordt voorbereid voor het gebied dat op de bijgevoegde kaart staat, zoals vervat in het GML-bestand NL.IMRO.1980.VBDATACENTERS-VA01, met bijbehorende bestanden, op basis van artikel 3.7 Wro en met toepassing van artikel 3.3 Wro.
2. Te bepalen dat het verboden is om in het onder 1 genoemde gebied het gebruik van gronden en/of bouwwerken te wijzigen, bouwwerken te slopen en/of te bouwen en/of werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren *ten behoeve van de vestiging van datacenters* zolang het voorbereidingsbesluit geldt.
3. Te bepalen dat het bevoegd gezag met een omgevingsvergunning mag afwijken van het verbod onder punt 2, op voorwaarde dat de voorgenomen wijziging van het gebruik, het slopen en/of bouwen van bouwwerken en/of het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde ontwerpbestemmingsplan.
4. Te bepalen dat er voor het besluit een geheimhoudingsverplichting geldt totdat het besluit in werking is getreden;
5. Te bepalen dat het besluit in werking treedt op de dag waarop het bekend is gemaakt.

Inleiding

Datacenters zijn van cruciaal belang voor de economische ontwikkeling en digitalisering van onze samenleving en vormen een integraal onderdeel van moderne infrastructuur. Echter, deze groei brengt uitdagingen met zich mee, zoals een toenemend capaciteitstekort op het elektriciteitsnet en druk op beschikbare bedrijventerreinen.

Er geldt inmiddels een Voorbereidingsbesluit vanuit het Rijk waardoor hyperscale datacenters (omvang meer dan 10 ha en een elektrisch aansluitvermogen meer dan 70 megawatt) niet zijn toegestaan. Ook de provincie Noord-Holland heeft in de Omgevingsverordening NH2020 en

NH2022 opgenomen dat grote datacenters (omvang meer dan 2000 m² en elektrisch aansluitvermogen meer dan 5 MVA) niet zijn toegestaan.

Relatie met ontwerp "Paraplubestemmingsplan Datacenters Dijk en Waard"

De terinzagelegging van het ontwerp "Paraplubestemmingsplan Datacenters Dijk en Waard" is in voorbereiding. Het paraplubestemmingsplan regelt dat datacenters met een vloeroppervlakte meer dan 2000 m² en een elektrisch aansluitvermogen meer dan 5 MVA niet zijn toegestaan in Dijk en Waard. Dit is een uitwerking van de instructieregel van de provincie. Het ontwerpplan gaat vóór 1 januari 2024 ter inzage. De terinzagelegging van het ontwerpplan kan een aanleiding zijn om een aanvraag voor een kleiner datacenter in te dienen. Doordat dit voorbereidingsbesluit in werking treedt vóórdat het ontwerpplan ter inzage gaat, wordt voorkomen dat er vergunning verleend moet worden voor een kleiner datacenter op grond van een geldend bestemmingsplan.

Inhoud voorbereidingsbesluit

Het voorliggend voorbereidingsbesluit gaat over kleine datacenters (omvang minder dan 2000 m² en elektrisch aansluitvermogen minder dan 5 MVA). Het is aan het gemeentelijk bevoegd gezag om hierover een beleidsafweging te maken. Deze beleidsafweging is nog niet gemaakt. Met het nemen van het voorbereidingsbesluit wordt:

- a. Voorkomen dat kleine datacenters zich vestigen zonder dat een gemeentelijke beleidsafweging is gemaakt.
- b. Tijd gemaakt om de beleidsafweging over kleine datacenters te maken in de periode dat het voorbereidingsbesluit geldt.

Bij de te maken beleidsafweging worden de volgende aspecten in beschouwing genomen:

- a. De lokale duurzaamheidsambities zoals vastgelegd in zowel het coalitieakkoord 'Thuis in Dijk en Waard 2023-2026' als het Uitvoeringsprogramma CO₂-neutraal. Deze ambities omvatten onder andere het streven naar energiebesparing en het vermijden van fossiele brandstoffen in het lokale energiesysteem.
- b. Het gegeven dat datacenters een aanzienlijke vraag naar energie en waterverbruik (koeling) hebben. De aanzienlijke energiebehoefte staat in contrast met de reeds bestaande netcongestie.
- c. Daarnaast biedt dit type bedrijvigheid weinig werkgelegenheid aan de inwoners van Dijk en Waard.

Het voorbereidingsbesluit heeft betrekking op het gehele grondgebied van de gemeente. Juridisch gezien zijn kleine datacenters alleen mogelijk op de bedrijventerreinen, maar de te maken beleidsafweging vereist een overweging voor heel Dijk en Waard.

In het voorbereidingsbesluit is de mogelijkheid opgenomen om toch kleine datacenters toe te staan, maar pas nadat er de beleidsafweging is gemaakt en deze is vastgelegd in een ontwerpbestemmingsplan.

Relatie met Omgevingswet

Er is een ontwerp-paraplubestemmingsplan opgesteld dat regelt dat datacenters met een vloeroppervlakte meer dan 2000 m² en een elektrisch aansluitvermogen meer dan 5 MVA niet zijn toegestaan in Dijk en Waard. De terinzagelegging van het ontwerp-paraplu-bestemmingsplan vindt plaats vóór 1 januari 2024. Het voorliggende voorbereidingsbesluit ziet op kleinere datacenters die zonder beleidsafweging zijn toegestaan op grond van de geldende bestemmingsplannen. Het ontwerp-paraplubestemmingsplan kan een prikkel zijn om een aanvraag voor een kleiner datacenter in te dienen. Om te voorkomen dat er zich kleine datacenters vestigen, is het nodig om besluitvorming over het voorbereidingsbesluit te laten

plaatsvinden vóór de terinzagelegging van het ontwerp paraplubestemmingsplan. Dit is met toepassing van artikel 3.7 en 3.3 Wro.

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 wordt het voorliggende voorbereidingsbesluit vanuit de Omgevingswet van rechtwege verlengd met 1 jaar en 6 maanden. Dit geeft de nodige tijd om een gemeentelijke beleidsafweging te maken voor het al dan niet toestaan van kleine datacenters in Dijk en Waard. De beleidsafweging wordt vervolgens opgenomen in een wijzigingsbesluit omgevingsplan.

Geheimhouding

De besluitvorming over het voorbereidingsbesluit wordt pas openbaar nádat de gemeenteraad er over heeft besloten en het voorbereidingsbesluit is gepubliceerd (in werking is). Dit wordt gedaan om aanvragen tijdens het bestuurlijke proces ter vaststelling en publicatie van het voorbereidingsbesluit zoveel mogelijk te voorkomen.

Beoogd effect

Met het nemen van het voorbereidingsbesluit wordt voorkomen dat er zich in het ambtsgebied van Dijk en Waard, zonder integrale beleidsafweging, kleine datacenters kunnen vestigen.

Kader

- Artikel 3.7 en artikel 3.3 Wet ruimtelijke ordening.
- Collegebesluit ontwerp Paraplubestemmingsplan Datacenters Dijk en Waard d.d. 5 december 2023 (besloten vergadering)

Argumenten per beslispunt

1. Te verklaren dat er een ontwerpbestemmingsplan wordt voorbereid voor het gebied dat op de bijgevoegde kaart staat, zoals vervat in het GML-bestand NL.IMRO.1980.VBDATACENTERS-VA01, met bijbehorende bestanden, op basis van artikel 3.7 Wro en met toepassing van artikel 3.3 Wro.
 - a. Juridisch middel om ontwikkelingen aan te houden.

Het nemen van een voorbereidingsbesluit creëert een 'voorbescherming' voor het desbetreffende gebied. Dit voorkomt dat functies, in dit geval kleine datacenters, zich in het gebied vestigen. Ook ontstaat er ruimte (tijd) om een beleidsmatige afweging te maken of en onder welke voorwaarden kleine datacenters zich al dan niet kunnen vestigen in Dijk en Waard.
2. Te bepalen dat het verboden is om in het onder 1 genoemde gebied het gebruik van gronden en/of bouwwerken te wijzigen, bouwwerken te slopen en/of te bouwen en/of werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren *ten behoeve van de vestiging van datacenters* zolang het voorbereidingsbesluit geldt.
 - a. Hoe verloopt de vergunningverlening?

De voorbescherming betekent dat aanvragen voor een omgevingsvergunning met betrekking tot de activiteiten gebruik, slopen/bouwen en aanleggen (indien in overeenstemming met het huidige bestemmingsplan), worden opgeschort totdat er een afwegingskader is vastgesteld of de geldigheid van het voorbereidingsbesluit is verlopen.
3. Te bepalen dat het bevoegd gezag met een omgevingsvergunning mag afwijken van het verbod onder punt 2, op voorwaarde dat de voorgenomen wijziging van het gebruik, het slopen en/of bouwen van bouwwerken en/of het uitvoeren van werken, geen bouwwerken

zijnde, of werkzaamheden niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde ontwerpbestemmingsplan.

a. Doorbreken aanhoudingsverplichting.

De aanhoudingsplicht is niet absoluut. Het is toegestaan om de verplichting tot aanhouding te doorbreken voor initiatieven die niet in strijd zijn met het ontwerpbestemmingsplan dat in voorbereiding is.

4. Te bepalen dat er voor het besluit een geheimhoudingsverplichting geldt totdat het besluit in werking is getreden.

a. Geheimhoudingsverplichting

Geheimhouding is noodzakelijk om aanvragen voor kleine datacenters tijdens het bestuurlijke proces ter vaststelling en publicatie van het voorbereidingsbesluit zoveel mogelijk te voorkomen.

5. Te bepalen dat het besluit in werking treedt op de dag waarop het bekend is gemaakt.

a. Geldigheidsduur.

Het voorbereidingsbesluit geldt met ingang van de dag na de bekendmaking ervan in principe voor de termijn van één jaar. Dit staat in de Wro. Door de werking van het overgangsrecht in de Omgevingswet wordt een Voorbereidingsbesluit Wro van rechtswege verlengd met 1 jaar en 6 maanden. Binnen die termijn dient een wijzigingsbesluit omgevingsplan te worden voorbereid om te kunnen sturen op aanvragen voor kleine datacenters.

Kanttekeningen en risico's

Op basis van de Wro vervalt de voorbereidingsbescherming van rechtswege. Dit brengt het risico met zich mee dat aangehouden vergunningsaanvragen moeten worden getoetst aan het huidige geldende bestemmingsplannen waarin kleine datacenters zijn toegestaan en vergund moeten worden. Door de werking van het overgangsrecht in de Omgevingswet wordt een Voorbereidingsbesluit Wro van rechtswege vanaf 1 januari 2024 verlengd met 1 jaar en 6 maanden. Na het vervallen van die periode ontstaat er opnieuw het risico dat aangehouden vergunningsaanvragen moeten worden getoetst aan het huidige geldende bestemmingsplannen waarin kleine datacenters zijn toegestaan en vergund moeten worden.

Alternatieven

Een alternatief is het niet nemen van een voorbereidingsbesluit en in het ontwerp "Paraplubestemmingsplan Datacenters Dijk en Waard" vervolgens bepalen dat er geen datacenters zijn toegestaan in Dijk en Waard. Bij deze aanpak ontbreekt een zorgvuldige afweging, omdat er geen gemeentelijke beleidsafweging heeft plaatsgevonden waarom kleine datacenters niet zijn toegestaan. Bij een mogelijke gang naar de rechter is het denkbaar dat het parapluplan wordt vernietigd op grond van een motiveringsgebrek. In dat geval zou de provinciale instructieregel uit de Omgevingsverordening moeten worden voorbereid via een wijziging van het omgevingsplan, wat juist wordt voorkomen door de terinzagelegging vóór 1 januari 2024.

Ná 1 januari 2024 kunnen nog wel voorbeschermingsregels (het huidige voorbereidingsbesluit) kunnen worden opgesteld die de vestiging van kleine datacenters tegengaan. Het 'Paraplubestemmingsplan Datacenters Dijk en Waard' kan dan gewijzigd worden vastgesteld, omdat het verbod op kleine datacenters niet meer nodig is. Er gelden immers voorbeschermingsregels op dit punt. Dit proces zou echter moeten plaatsvinden met nieuwe technologie, waarvan de werking na 1 januari 2024 mogelijk nog niet volledig is doorontwikkeld.

Daarnaast is een alternatief om geen voorbereidingsbesluit te nemen en mogelijke aanvragen voor kleinere datacenters in behandeling te nemen en te toetsen aan de geldende bestemmingsplannen. Het vrije vestigingsklimaat van bedrijvigheid is hiermee gediend. Wel staat de vestiging van kleine datacenters in Dijk en Waard op gespannen voet met de huidige netcongestie en de overige ambities binnen Dijk en Waard, zoals de energietransitie en de woningbouwopgave.

Samenwerking en participatie

Op een voorbereidingsbesluit is geen participatie, inspraak of de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb van toepassing. Er is geen gang naar de rechter mogelijk.

Financiën

Het nemen van een voorbereidingsbesluit heeft geen financiële consequenties.

Communicatie

Kennisgeving van het besluit vindt plaats door een publicatie in het digitale Gemeentebblad en door publicatie op www.ruimtelijkeplannen.nl.

Uitvoering

Een voorbereidingsbesluit staat niet open voor bezwaar en beroep.

Wel moet een voorbereidingsbesluit voldoen aan de digitale vereisten van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en digitaal beschikbaar worden gesteld via www.ruimtelijkeplannen.nl.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

1. Verbeelding voorbereidingsbesluit

Bijlagen ter informatie

-